

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Кж I 854/05
09.02.2006. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Драгише Ђорђевића, председника већа, Слободана Рашића, Невенке Важић, др Глигорија Спасојевића и мр Сретка Јанковића, чланова већа, са саветником Наташом Бањац, као записничарем, у кривичном предмету против оптуженог АА и др., због кривичног дела тешки случајеви разбојништва из члана 169. став 1. у вези са чланом 168. став 1. КЗ РС и др., одлучујући о жалбама бранилаца оптуженог АА, адв.ББ и адв.ВВ, браниоца оптуженог ГГ, адв. ДД и браниоца оптуженог ЋЋ адв. ЕЕ, изјављеним против пресуде Окружног суда у Панчеву К. 63/04 од 31.1.2005.године, у седници већа одржаној, у смислу члана 375. Законика о кривичном поступку, у присуству оптуженог ГГ и његовог браниоца, адв. ДД, дана 9.2.2006.године, донео је

П Р Е С У Д У

УВАЖАВАЊЕМ жалби бранилаца оптужених АА, ГГ и ЋЋ и по службеној дужности, ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Окружног суда у Панчеву К. 63/04 од 31.1.2005.године, у погледу правне оцене дела и одлуке о казни, тако што Врховни суд:

- радње оптуженог ГГ, описане под тачком I изреке, правно квалификује као кривично дело разбојништво из члана 206. став 3. у вези са ставом 1. Кривичног законика ("Службени гласник Републике Србије" број 85/05 од 6.10.2005.године), за које дело му утврђује казну затвора у трајању од 1-једне године, а радње описане под тачком III изреке, правно квалификује као продужено кривично дело разбојништво из члана 206. став 1. Кривичног законика, за које дело му утврђује казну затвора у трајању од 8-осам месеци;

- радње оптуженог ГГ, описане под тачком II изреке, правно квалификује као кривично дело прикривање из члана 221. став 1. Кривичног законика;

- радње оптуженог ЋЋ, описане под тачком III изреке, правно квалификује као продужено кривично дело разбојништво из члана 206. став 1. Кривичног законика,

па оптужене АА и ЋЋ ОСУЂУЈЕ и то: оптуженог АА, применом члана 60. став 1. и став 2. тачка 2. Кривичног законика, на јединствену казну затвора у трајању од 1-једне године и 6-шест месеци и оптуженог ЋЋ, на казну затвора у трајању од 8-осам месеци, с тим да се оптуженима у изречене казне има урачунати време проведено у притвору од 13.3.2004.године до 8.4.2004.године, а оптуженом ГГ, применом чланова 64., 65. и 66. Кривичног законика, изриче условну осуду, тако што му утврђује казну затвора у трајању од 3-три месеца која се неће извршити ако осуђени за време од 1-једне године не учини ново кривично дело.

О б р а з л о ж е њ е

Наведеном првостепеном пресудом Окружног суда у Панчеву оглашени су кривим, и то: опт.АА, за кривично дело тешки случајеви разбојништва из члана 169. став 1. у вези са чланом 168. став 1. Кривичног закона Републике Србије (КЗРС), за које дело му је утврђена казна затвора у трајању од 3-три године; оптужени АА и ЋЋ, као саизвршиоци, за продужено кривично дело разбојништво из члана 168. став 1. КЗ РС у вези са чланом 22. Основног кривичног закона (ОКЗ) за које дело је опт. АА утврђена казна затвора у трајању од 1-једне године и 6-шест месеци и опт. ГГ за кривично дело прикривање из члана 184. став 1. КЗ РС и осуђени и то: опт. АА, на јединствену казну затвора у трајању од 4-четири године и 4-четири месеца, опт. ЋЋ, на казну затвора у трајању од 1-једне године и опт. ГГ, на казну затвора у трајању од 3-три месеца, с тим да се оптуженима АА и ЋЋ у изречене казне има урачунати време проведено у притвору од

13.3.2004.године до 8.4.2004.године. Истом пресудом оптужени су обавезани да солидарно плате суду на име трошкова кривичног поступка износ од 22.800,00 динара и на име паушала сваки по 3.000,00 динара, све у року од 15 дана по правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, одлучено је да трошкови кривичног поступка за браниоце опт. АА који су одређени по службеној дужности падају на терет буџетских средстава суда, док је оштећена ФФ, са имовинско правним захтевом, упућена на парницу.

Против те пресуде благовремено су изјавили жалбе:

- бранилац опт. ЋЋ, адв. ЕЕ, због погрешне примене кривичног закона, битних повреда одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и одлуке о казни са предлогом да се побијана пресуда преиначи тако да оптужени буде ослобођен од оптужбе за дело које му је стављено на терет или да се пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновни претрес и доношење нове одлуке,

- бранилац опт. АА, адв.ББ, у односу на кривично дело из члана 169. став 1. у вези са чланом 168. став 1. КЗ РС, због битне повреде одредаба кривичног поступка, повреде кривичног закона, погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања и одлуке о кривичним санкцијама, са предлогом да се побијана пресуда преиначи и опт. АА ослободи од оптужбе или да се пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење и одлуку,

- бранилац опт. ГГ, адв. ДД, због повреде кривичног закона, погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања и одлуке о казни, са предлогом да Врховни суд Србије побијану пресуду преиначи тако што ће опт. ГГ изрећи ослобађајућу пресуду, а уколико овај предлог не усвоји, да оптуженом изрекне условну осуду, као и са захтевом за обавештавање оптуженог и његовог браниоца о седници већа другостепеног суда и

- бранилац опт. АА, адв. ББ због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде кривичног закона и одлуке о кривичној санкцији, са предлогом да Врховни суд Србије првостепену пресуду у побијаном делу укине и врати првостепеном суду на поновно суђење.

Републички јавни тужилац у поднеску Ктж. број 995/05 од 31.5.2005.године, предложио је да Врховни суд Србије одбије као неосноване жалбе бранилаца оптужених АА, ЋЋ и ГГ и да првостепену пресуду потврди.

У седници већа одржаној у смислу члана 375. Законика о кривичном поступку (ЗКП) у одсутности обавештеног Републичког јавног тужиоца, а у присуству оптуженог ГГ и његовог браниоца који је изнео објашњења, за ставове из жалбе, Врховни суд је испитао побијану пресуду, размотрио остале списе предмета и став и предлог Републичког јавног тужиоца, из напред наведеног поднеска, па је након оцене жалбених навода и предлога, нашао да су жалбе бранилаца оптужених основане у делу којим се пресуда побија због одлуке о казни, а да поводом тих жалби, а по службеној дужности, побијану пресуду треба преиначити у погледу правне оцене дела оптужених.

Првостепеном пресудом и у поступку који је претходио доношењу исте, нису учињене битне повреде одредаба кривичног поступка на које другостепени суд, у смислу члана 380. став 1. тачка 1. ЗКП пази по службеној дужности, поводом жалби браниоца опт. ЋЋ и браниоца опт. АА, адв.ББ, у којима је овај жалбени основ истакнут, а није образложен, па ни битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 3. и тачка 11. ЗКП, на које се неосновано указује у жалби браниоца опт. АА, адв. ББ.

Нису основани наводи жалбе браниоца адв. ББ да је, због тога што на главном претресу оптужени није упозорен о праву на коришћење матерњег језика у поступку, с обзиром да је по народности ____, учињена битна повреда одредаба кривичног поступка (члан 368 .став 1. тачка 3. ЗКП). Ово из разлога што је оптужени, пре давања исказа пред истражним судијом, изјавио да добро говори српски језик, да ће свој исказ дати на српском језику и да му није потребан тумач (при чему је и претходно приликом саслушања у СУП-у Панчево и након што је, према констатацији у записнику, поучен о правима која има у поступку, исказ дао на српском језику, а записник потписао без примедби), па како наведену изјаву оптужени није

изменио до почетка главног претреса, то није било потребно оптуженог, пре давања исказа на главном претресу, који са његовим ранијим исказима чини јединствену целину, поново упозоравати да има право да у поступку употребава свој језик.

Не могу се прихватити као основани наводи исте жалбе да је побијаном пресудом учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 11. ЗКП, тиме што одбрана оптуженог у односу на дела извршена са опт. ЋЋ, није верно репродукована у образложењу пресуде и да гласи сасвим другачије, како је то видљиво из записника о саслушању окривљеног пред истражним судијом, као и због тога што су разлози пресуде за закључак суда да је опт. АА ушао у продавницу "ЦЦ" заједно са опт. ЋЋ, супротни садржини исказа јединог очевица догађаја, сведока ЖЖ, који суд при том и не цени.

Наиме, управо онако како је представљено код излагања одбране опт. АА, на страни б став други побијане пресуде, гласи исказ оптуженог дат пред органима унутрашњих послова, код којег је оптужени у целости остао и у исказима пред истражним судијом дана 15.3.2004. године и дана 17.3.2004. године, што је такође поновио и на главном претресу, па се не може рећи да је одбрана опт. АА представљена у образложењу побијане пресуде супротна ономе што је оптужени стварно говорио. Истина, занемарује суд одређене детаље о којима се оптужени изјашњавао приликом давања исказа пред истражним судијом, дана 17.3.2004. године кад је реч о догађају у продавници "ЗЗ", где оптужени, за разлику од ранијих исказа каже да је и сам ушао у продавницу и да је он приликом изласка из продавнице узео пластичну боцу са лизалицима и кутију са кафом и џезвом. Међутим, пропуст првостепеног суда да унесе у образложење пресуде и ове наводе опт. АА, по налажењу Врховног суда, нема значај битне повреде одредаба кривичног поступка, јер је казивање оптуженог о наведеним чињеницама у суштини признање истих и само потврда чињеничног стања које суд у погледу наведених чињеница и околности утврђује исказом сведока ИИ.

Насупрот наводима ове жалбе, суд је у образложењу пресуде изложио садржину исказа сведока ЖЖ и дао разлоге за оцену истог као истинитог, а то што суд, и поред изјаве сведока да није видела другог младића у продавници, утврђује присуство истог, не чини разлоге пресуде за ову оцену противречним стварној садржини изведених доказа, будући да сведок ЖЖ није једини очевидац догађаја, већ је то и сведок ЈЈ на основу чијег исказа суд и утврђује да је и опт. АА критичном приликом ушао у продавницу и да сведок ЈЈ каже да му је оштећена, у разговору непосредно након догађаја, рекла да је могуће да другог младића није видела јер се много уплашила.

Неосновано се свим поднетим жалбама првостепена пресуда побија због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања јер је првостепени суд, на основу правилне оцене изведених доказа и одбрана оптужених правилно и потпуно утврдио све одлучне чињенице, објективне и субјективне природе, на основу којих је правилно закључио да су оптужени, на начин ближе описан у изреци и утврђен у образложењу пресуде, извршили предметна кривична дела.

Наводи жалбе браниоца опт. АА, адв. ББ, да није постојао никакав план ни претходни договор опт. АА, сада пок. КК и мал. ЛЛ за извршење кривичног дела описаног под тачком I изреке побијане пресуде и самим тим, да нема групе, да нема умишљаја опт. АА који није хтео извршење дела и одговарао је ЛЛ од напада на оштећену, те да стога не стоји ни квалификација дела оптуженог изнета у побијаној пресуди, не могу се прихватити јер су у супротности са исказом сведока ЛЛ, који логично и доследно током поступка објашњава околности под којима је, на предлог опт. АА и по договору са њим и КК, напао оштећену и одузео од ње означене ствари, док су се ова двојица и опт. ГГ налазили у близини, као и са исказом оштећене из којег произилази да је опт. АА са још двојицом младића био у близини места на којем се она налазила кад је један од њих (сведок ЛЛ) почео да је прати и кад ју је напао (чула им гласове). Осим тога, да су оптужени АА и ГГ били у близини и видели напад на оштећену и све што се догађало, произилази и из исказа опт. ГГ датог у СУП-у па су неосновани наводи ове жалбе да исказ сведока ЛЛ није валидан доказ јер је супротан исказима свих осталих који тврде да се напад на оштећену није догодио у близини оптужених.

Следствено изложеном, Врховни суд оцењује као неосноване и наводе жалбе браниоца опт. ГГ којим се негира директан умишљај оптуженог на извршење кривичног дела за које је оглашен кривим и с тим у вези тврди да оптужени није могао знати одакле потиче новац који је сведок ЛЛ извадио из џепа, а не из торбице како погрешно утврђује суд. Осим што је опт. ГГ, као је напред већ речено, видео напад на оштећену и одузимање торбице од ње, он сам, као и опт. АА у исказима датим у полицији наводе да је ЛЛ новац извадио из женске торбице одузете од оштећене, па је првостепени суд, супротан наводима ове жалбе, и ову чињеницу правилно утврдио и правилно закључио да је опт. ГГ био свестан да узима новац који је прибављен извршењем кривичног дела и да је самим тим и хтео извршење дела за које се терети.

Кад је реч о кривичним делима под тачком III изреке побијане пресуде, неосновано се жалбом браниоца опт. АА, адв. ББ, негира учешће опт. АА у извршењу дела у продавници "ЦЦ" и утврђење у побијаној пресуди ове чињенице као супротне изведеним доказима односно исказу ЖЖ као јединог очевица, што жалилац иначе сматра последицом учињене битне повреде одредаба кривичног поступка у вези са оценом овог доказа и о чему је напред већ било речи, па исти тамо наведени разлози вреде и за оцену о неоснованости оспоравања у овој жалби чињеничног стања пресуде у наведеном делу.

Правилност закључка првостепеног суда у погледу урачунљивости опт. ЋЋ у време извршења дела, заснованог на налазу и мишљењу вештака неуропсихијатра др ЉЉ, не доводи се у сумњу жалбом браниоца опт. ЋЋ. Ово из разлога што је поменути вештак дајући мишљење да је способност оптуженог схватања значаја дела и управљања својим поступцима, у то време, била битно смањена, имао у виду све околности и податке у списима на које се и жалилац позива оспоравајући изнето мишљење вештака и истичући став да такво психичко стање какво је констатовано налазом вештака – јаке омамљености алкохолним пићем или опојном дрогом које има одлике привремене душевне поремећености, значи да оптужени није био урачунљив. Између осталог, вештак је имао у виду исказе сведока о изгледу и понашању оптуженог у критично време, неупотребљивост резултата токсиколошке и хемијске анализе крви оптуженог и податке добијене на основу расположиве медицинске документације и психијатријског прегледа оптуженог, па жалбеним наводима није доведена у питање стручност вештака ни тачност његовог налаза и мишљења.

Не могу се прихватити као основани наводи жалби бранилаца оптужених АА и ЋЋ, којима се негира употреба принуде (озбиљне претње) према оштећенима ЖЖ и ИИ и с тим у вези износи став да у радњама ових оптужених из тачке III изреке побијане пресуде, нема елемената кривичног дела разбојништва, већ евентуално, по мишљењу браниоца опт. ЋЋ, кривичног дела изнуде или тешке крађе извршене на нарочито опасан или дрзак начин или стицаја ситног дела крађе и принуде или само ситног дела крађе, имајући у виду да је умишљај оптуженог био управљен на прибављање мале имовинске користи, што је и став жалбе браниоца опт. АА у вези са извршењем дела у продавници "ММ".

Наиме, код неспорних и несумњиво утврђених чињеница да је опт. ЋЋ тражећи од оштећене ЖЖ да му преда пазар, истој показивао метална клешта заденута за појас, што је оштећену, како сама каже навело на помисао да ће је изударати клештима, а обраћајући се са истим захтевом за предају пазара оштећеној ИИ, кренуо према њој са поменутиим металним клештима у рукама, због чега је она вриштала знајући да је у близини њен свекар и послала сина по помоћ, јасно је, насупрот ставу жалилаца, да су оштећене овакво понашање оптуженог доживеле као озбиљну претњу нападом на живот или тело, што показивање односно претња таквим предметом подобним да теже повреди тело човека, и објективно представља. Стога се правилност утврђења у побијаној пресуди озбиљне претње као облика принуде и битног обележја кривичног дела у питању, не доводи у сумњу супротним жалбеним наводима .

Неприхватљив је став жалилаца да је умишљај оптужених био управљен на прибављање мале имовинске користи и стога на извршење ситне крађе. Упућивањем захтева продавачици да му преда пазар који има у продавници, немајући при том поуздана сазнања о којем тачно износу новца је реч, али имајући представу да то може бити већи износ новца, дакле и онај који превазилази законски лимит за ситну крађу (8.000 динара), оптужени немају свест и вољу на прибављање мање имовинске користи, већ напротив њихов умишљај је управљен на прибављање веће имовинске користи што несумњиво произилази и из навода одбране опт. АА да, након одузимања новца у продавници "ЦЦ" у износу од 6.000 динара, опт. КК каже да иду даље јер то није довољно новца, што потом и чине и одлазе у продавницу "___", а разлог што из ње износе само лизалице и кафу, није што је одузимање само ове робе било обухваћено њиховим умишљајем, како се неосновано тврди у жалби браниоца опт. АА, већ што им оштећена ИИ није дала новац који су такође хтели одузети.

Ценећи остале наводе у поднетим жалбама којима се пресуда побија због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, Врховни суд налази да нису од утицаја на исход у овој кривичној ствари.

Испитујући правилност примене кривичног закона и при том, имајући у виду да је 1.1.2006.године, после доношења првостепене пресуде ступио на снагу Кривични законик ("Службени гласник Републике Србије" број 85/05 од 6.10.2005.године) који је, у односу на правну квалификацију кривичних дела разбојништва из тачке III изреке побијане пресуде и запрећену казну за предметна кривична дела блажи за оптужене од закона важећег у време извршења дела, па је примена истог обавезна у смислу члана 5. став 2. Кривичног законика (КЗ), Врховни суд је по службеној дужности (члан 380. став 1. тачка 2. ЗКП) преиначио

првостепену пресуду у погледу правне оцене дела, тако што је радње опт. АА из тачке I изреке квалификовао као кривично дело разбојништво из члана 206. став 3. у вези са ставом 1. КЗ, радње опт. ГГ из тачке II изреке, као кривично дело прикривање из члана 221. став 1. КЗ, а радње оптужених АА и ЋЋ из тачке III (под 1. и 2.), квалификовао као продужено кривично дело разбојништво из члана 206. став 1. КЗ, с обзиром да су у односу на ове радње испуњени услови у смислу члана 61. КЗ за постојање продуженог кривичног дела који се односе на истоврсност кривичних дела учињених у временској повезаности од стране истог учиниоца, те истоврсност предмета дела и јединствени умишљај учиниоца.

Уважавањем жалби бранилаца оптужених у деловима којим се првостепена пресуда побија због одлуке о казни, Врховни суд је пресуду преиначио у овом делу тако што је опт. АА за кривично дело из члана 206. став 3. у вези са ставом 1. КЗ, применом чланова 56. тачка 3. и 57. став 1. тачка 2. КЗ, утврдио казну затвора у трајању од једне године, а за продужено кривично дело из члана 206. став 1. КЗ, применом чланова 56. тачка 3. и 57. став 1. тачка 3. КЗ, казну затвора у трајању од осам месеци и за наведена дела, применом члана 60. став 1. и став 2. тачка 2. КЗ, осудио га на јединствену казну затвора у трајању од једне године и шест месеци, опт. ЋЋ за продужено кривично дело из члана 206. став 1. КЗ, применом чланова 56. тачка 3. и 57. став 1. тачка 3. КЗ, осудио на казну затвора у трајању од осам месеци, а опт. ГГ, за кривично дело из члана 221. став 1. КЗ, применом члана 64., 65. и 66. КЗ, изрекао условну осуду тако што му је утврдио казну затвора у трајању од три месеца и истовремено одредио да се она неће извршити ако осуђени за време од једне године не учини ново кривично дело. При том, Врховни суд је узео у обзир тежину кривичних дела у питању, која је у извесној мери умањена с обзиром на измењену правну квалификацију дела, затим, висину прописане казне за предметна кривична дела, степен кривице сваког од оптужених и остале околности релевантне у смислу члана 54. КЗ приликом одмеравања казне и у смислу члана 66. КЗ за изрицање условне осуде, а које су побијаном пресудом правилно утврђене, опт. АА као отежавајућа околност да му је као малолетнику изречена васпитна мера појачаног надзора органа старатељства због извршења кривичног дела из члана 53. став 1. КЗ РС а као олакшавајуће околности на страни свих оптужених, њихову младост, опт. АА околност да није лично примењивао силу и претњу према оштећенима, оптуженима ГГ и ЋЋ и ранију неосуђиваност и искрено држање пред судом, опт. ГГ да отпочиње нов живот у иностранству, а опт. ЋЋ и да је дела извршио у стању битно смањене урачунљивости и обештећење оштећених .

Овако одмерене казне оптуженим АА и ЋЋ, ублажене с обзиром на постојање наведених особито олакшавајућих околности, и нове околности истакнуте у жалби браниоца опт. ЋЋ – да се оптужени лечи од болести зависности од опојних дрога и да је засновао ванбрачну заједницу, и јединствена казна изречена опт. АА, по оцени Врховног суда сразмерне су значају тих околности и отежавајуће околности на страни опт. АА, израженој друштвеној осуди за учињена дела и степену кривице оптужених, па се истим може остварити сврха кажњавања из члана 42. КЗ. На основу члана 63. КЗ, у изречене казне оптуженима је урачунато време проведено у притвору, као у изреци ове пресуде.

Опт. ГГ изречена је условна осуда јер олакшавајуће околности на страни овог оптуженог и одсуство отежавајућих околности дају основа за уверење да ће и само упозорење уз претњу казне која је оптуженом одмерена као сразмерна тим околностима друштвеној осуди за учињено дело и степену кривице оптуженог, довољно утицати на оптуженог да више не врши кривична дела, па се изреченом условном осудом може постићи сврха изрицања кривичних санкција (члан 64. КЗ).

Из свих изнетих разлога, а на основу члана 391. став 1. КЗ, Врховни суд је одлучио као у изреци ове пресуде.

Председник већа

судија, Драгиша Ћорђевић, с.р.

Записничар,

Наташа Бањац, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

